

Interactief kennis vergaren met onderzoekend en ontwerpend leren

Ronald Berghuis maakte een cultuurontwikkelplan als eindproduct van de ICC-cursus van Stadkamer. Daarin verwerkte hij de principes van het onderzoekend en ontwerpend leren. Dat gaf handvatten aan het team, maar was ook even wennen. Hoe verliep de uitwerking in de praktijk? En wat betekende het samengaan van de Krullebaar met Supernova - onder de naam kindercampus TrioMundo - voor het plan?

- Leerkracht Ronald Berghuis aan de slag met 'Het vragenmachientje'

'Leerlingen gaan uit van een probleemstelling waarvoor ze een oplossing bedenken en kijken vervolgens wat er nodig is om die te realiseren.'

Toen Ronald Berghuis drie jaar geleden als onderwijsassistent op De Krullebaar begon, viel hem op dat het onderwijsprincipe van de school - het onderzoekend en ontwerpend leren - er op papier heel mooi uitzag, maar dat de leerkrachten nog wel wat praktische handvatten konden gebruiken om het daadwerkelijk toe te passen. 'Toen de directie aangaf meer met cultuuronderwijs te willen gaan doen, besloot ik via Stadkamer de cursus tot interne cultuurcoördinator te gaan volgen en de principes van onderzoekend en ontwerpend leren als uitgangspunt te nemen.'

Vragenmachientje

Bij onderzoekend en ontwerpend leren verwerven kinderen op een interactieve manier kennis. Ronald: 'Ze gaan bijvoorbeeld uit van een probleemstelling waarvoor ze een oplossing bedenken en kijken vervolgens wat er nodig is om die te realiseren.' De kinderen werken vanuit kernconcepten. Daarbij komen in een cyclus van twee jaar vier thema's aan bod die in zes tot acht weken worden behandeld. 'Voor dit

schooljaar zijn dat samenleving & burgerschap, communicatie, kracht & energie en groei & leven. Bij het werken aan deze thema's integreren we naast cultuureducatie ook creatieve vakken en wereldoriëntatie.'

'Of het een goede onderzoeksvraag is, dat maakt "Het vragenmachientje" duidelijk'

Het idee om te werken met kernconcepten is afkomstig van Supernova, een school in hetzelfde gebouw als de Krullebaar. De scholen voeren inmiddels de gezamenlijke naam kindercampus TrioMundo. Ronald: 'We gaan nu met dezelfde kernconcepten aan de slag, maar de teams van de afzonderlijke scholen bepalen zelf welke kerndoelen, bijvoorbeeld voor kunstzinnige oriëntatie, daarbij aan bod komen. Vervolgens bedenken de kinderen daar onderzoeksvragen bij. Of het een goede onderzoeksvraag is maakt "het vragenmachientje" duidelijk.'

‘De komende periode ligt de focus op het stimuleren van leerlingen bij het ontwikkelen van hun onderzoekende houding’

‘Docenten doen al meer dan ze denken’ Vanwege corona kon het cultuurontwikkelplan in de ontwikkelfase niet direct gedeeld worden met collega’s. In oktober van dit schooljaar organiseerde Ronald cultuurspeeddates met de teamleden. Daarin kregen zij meer informatie over cultuuronderwijs, het cultuurontwikkelplan en konden zij reageren op vragen als: Hoe wil je cultuuronderwijs inzetten in de klas? Welke materialen wil je gebruiken? En wat wil je bereiken met de activiteiten die je gaat doen? ‘Uit die gesprekken vielen drie dingen op: leerkrachten willen graag gebruikmaken van externe culturaanbieders, ze vinden het lastig om cultuurvakken te verweven in het dagelijkse programma en tegelijkertijd doen ze onbewust al meer aan cultuuronderwijs dan ze zelf denken. Een mooi vertrekpunt voor goed cultuuronderwijs.’

Voorafgaand aan ieder thema waarmee de groepen aan de slag gaan, heeft Ronald samen met de ICC’er van Supernova, nu mede-ICC’er van kindercampus

TrioMundo, een brainstormsessie bij Stadkamer. ‘Samen kijken we welke externe culturaanbieder het beste bij dit thema en onze werkwijze past. Dat geeft het team ook meer inzicht in wat we gaan doen en hoe zij daarop kunnen inspelen.’

‘Wereld van verschil’

Het is voor de leerkrachten best lastig om de kaders waarbinnen zij altijd gewend waren te werken - dit is ons onderwerp, dit gaan we maken en hier is het materiaal - los te laten, zegt Ronald. ‘De komende periode ligt de focus op het loslaten of veruimen van die kaders en om hen te begeleiden bij het stimuleren van leerlingen bij het ontwikkelen van hun onderzoekende houding. Er veel met elkaar over praten helpt. We geven elkaar tips en evalueren elkaars aanpak. Als je onze aanpak van nu vergelijkt met die van twee jaar geleden, dan is dat al een wereld van verschil. Ik ben daarom best trots op mijn collega’s en de kinderen!’

Dit artikel is een uitgave van de afdeling cultuureducatie primair onderwijs van Stadkamer. Stadkamer ondersteunt scholen in Zwolle in het vormgeven van goed onderwijs op het gebied van kunst, cultuur, wetenschap, technologie, media en taal. Daarvoor zijn verschillende mogelijkheden. Meer weten?

Ga naar www.stadkamer.nl.

Tekst: Jorien Marcus | Fotografie: Patrick Laan | Vormgeving: Jeanine van Dalen